

Utskrift av Infotekspodden avsnitt 8

Observera att utskriften är en automatiskt genererad transkribering. Skrivfel kan därför förekomma.

Infotekets Niklas Rossi samtalar med Nanna Nygren.

Niklas

Välkommen till Infotekspodden. Idag har vi en inspirerande gäst hos oss, Nanna Nygren från Uppsala. Nanna är 38 år och har varit blind sedan födseln. Hon har övervunnit många utmaningar och arbetar idag som ombudsman för Synskadades Riksförbund Uppsala län. Nanna är en person som aldrig ger upp, alltid hittar strategier för att övervinna sina hinder.

Niklas

Hej och välkommen till Infotekspodden med mig Niklas Rossi. Idag har vi en mycket speciell gäst hos oss. Hej och välkommen Nanna.

Nanna

Hej, hej. Tack så mycket.

Niklas

Vem är du?

Nanna

Jag heter Nanna Nygren och jag är 38 år och bor i Uppsala. Jag har ingen syn, jag har varit helt blind sedan födseln.

Niklas

Precis, jag tänkte vi kan komma in på det. Kan du berätta lite grann om din tid och uppväxt och så?

Nanna

Ja, jag växte upp med mina föräldrar och min två år yngre syster. Och ja, jag gick förskola och skola. Jag har gått med seende elever och barn hela tiden. Så jag har aldrig gått i någon typ av specialskola eller så. Men mina lärare och pedagoger fick möjlighet till utbildning och fortbildning från ett resurscenter med kunskap för. Alltså den gamla blindskolan som fanns, Tomtebodaskolan, den hade gjorts om till resurscenter vid det laget. Så att de kunde komma dit och få gå kurser och få information och stöttning i att undervisa ett barn som är blind.

Niklas

Så du var integrerad i en vanlig klass. Hade du någon resurs i form av någon assistent och så?

Nanna

Ja, jag hade elevassistent som hjälpte till och stötta mig och lotsa mig lite. Vara med mig, ledsaga mig i olika situationer och anpassa studiematerial och så här så att det blev tillgängligt för mig. Och i och med att jag hade det ända från tidiga skolår så blev det lite som en extra förälder och hade samma väldigt länge dessutom. Så att för mig så var det kanske, det var inte tydligt för mig då exakt vad min elevassistent skulle göra utan hon var med på lektioner, hon var med ibland på raster och var med när vi var iväg och gjorde saker. Så hon stöttade en hel del socialt också. Men jag fick ju kompisar och så i grundskolan så att när det var raster och jag hängde med dem så var det inte så att hon födde efter oss hela tiden på något sätt.

Niklas

Men det fanns en tanke i skolan i alla fall och en idé för att kunna stötta dig kring rastsituationer och i skolan, i klassrummet menar jag.

Nanna

Ja.

Niklas

Hur såg familjen ut, Nanna? Har du syskon som också har en ledighet eller är du ensam?

Nanna

Jag har en syrra men hon ser fullt.

Niklas

Vad fick din familj för stöttning när du som barn behövde stöd?

Nanna

Ja, dels så fick ju de också del av de här kurserna och även gemenskapen i och med det här resurscentret och de fick träffa andra föräldrar. Sen så tror jag att de hade en hel del kontakt med habiliteringen på den tiden. Och även Synskadades Riksförbund hade då en levande barn och föräldraverksamhet även regionalt sett. Så att de fick träffa andra familjer i liknad situation. Dalarna, Västmanland och Gävleborg.

Niklas

Hade ni någon sådan här träffar som man ibland kunde ha lägerverksamhet där du fick komma i kontakt med andra barn som har en blindhet?

Nanna

Ja, det var det. Det var både föräldra- och barnverksamhet och läger och så som man kanske åkte på som familj. Som jag minns det som vi mest var på när jag var ganska liten. Så där minns jag inte supermycket av själva innehållet. Men sen så åkte jag, vilket jag minns desto bättre, från det att jag var sju upp till jag var 15-16 på SRFs barn och ungdomsläger och träffade väldigt många kompisar där, varav flera jag har kontakt med fortfarande. Och det har ju betytt otroligt mycket.

Niklas

Att hitta stöttningen i varandra kan jag tänka. Tips och tricks och sånt där. Jag har ju också en rörelseinsättning och jag vet vikten av att kunna få träffa andra i liknande situationer. För har man inte en rörelseinsättning som i mitt fall, eller i ditt fall kanske en blindhet, så kanske ibland kan det vara svårt att sätta sig in i hur det kan vara och det kan kännas skönt att träffa andra. Kan du känna igen dig i det där?

Nanna

Ja, men det kan jag. Och också att slippa känna sig som den udda personen på grund av en medfödd egenskap, eller vad jag ska säga, som jag liksom inte har valt själv. Att liksom bara få känna att eftersom alla delar det här, alltså synnedsättningen, så kan man definieras av andra saker. Mera vad man gillar att göra och hur man är som person i övrigt. Det blir liksom inte det första. Alltså en sån här grej som automatiskt skiljer ut en från de andra. Så att framför allt det tror jag, för mig åtminstone. På den tiden var jag inte så intresserad av att prata om att vi var synskadade och vad det innebar, utan jag var nog intresserad av att slippa prata om det.

Niklas

Vad intressant att du säger det, Nanna. För jag har också tänkt på det mycket. När man har någonting som är annorlunda, jag har min rörelseinsättning och du med din blindhet, så kan jag uppleva ibland när man kommer till skolan, Oj, alla känner Niklas. Det är han som sitter i rullstol. Och man kanske ibland kan glömma bort personen. Kan du känna igen dig i det här?

Nanna

Ja, det kan jag göra. Att det är som en stor.

Niklas

Man blir som en rockstjärna, fast man inte ... om du förstår mig rätt?

Nanna

Ja, fast det är inget positivt. Man har inte valt att satsa på att bli en rockstjärna, utan det är något som bara klistrats på en som man inte kan få bort.

Niklas

Jag tänkte, om vi hoppar tillbaka till de här lägren. Har du några personliga minnen från barndomen eller lägren? Det där var så himla kul, det där skulle jag vilja berätta.

Nanna

Ja, jag kommer ihåg när det var. Alltså hela den här veckan, sommarveckan som vi var på läger på ett ställe som hette Simonstorp utanför Norrköping. Där var jag flera år och träffade jättemånga kompisar och det var ju en av de roligaste veckorna på året. Det var ju utflykter och det var ju godiskiosk och kvällen efter middag. Jag kommer ihåg en nära vän som jag fortfarande har kontakt med. Vi brukade ha godisätande så då kom vi överens om vem som skulle köpa vad. Sen satte vi oss i en av sängarna efteråt och delade på det där. Vi satt där och flabbade och smulade chips och skrattade så mycket så Coca-Cola bara sprutade ur munnen. Sängarna måste ha sett hemska ut efter det men det var ju ingen man brydde sig om då. Vi hade väldigt kul i alla fall.

Niklas

Ja, vilket roliga minne. Jag tänker så här, att leva med blindhet. Vilka utmaningar har du mött som blind och hur har du övervunnit dem?

Nanna

Alltså den största generella utmaningen jag har mött skulle jag väl säga är att väldigt mycket kräver så stort tålamod. Och jag är inte en person i mig själv som har speciellt bra tålamod eller hade från början i alla fall så det har jag försökt öva upp Och att lära sig nya saker Det kan vara allt från att öppna en konserver till När jag ska lära mig Göra squats med kettlebell på gymmet Och liksom göra rätt och vinkla knäna åt rätt håll och så Det gäller att ha tålamod. Och det här är ju någonting som alla andra också måste ha. Men i större utsträckning när man inte har synen till hjälp att man kan titta på hur någon annan gör. Jag kan inte sätta min hur det skulle varit att lära mig allt det här om jag hade sett hur mycket svårare det skulle vara. Men jag har ju förstått att saker tar mer tid och kräver mer tålamod. Så att liksom inte bara bli arg och ge upp utan att faktiskt hitta strategier för att öva in det här tålamodet som är grunden. Eller att tålamodet ska räcka. En strategi som jag har till exempel att om jag håller på med något och tycker det är jättesvårt.

Nanna

Och när jag väl börjar bli arg då tvingar jag mig själv att ta en paus. Och börja om sen.

Niklas

Är det här strategier som du har kommit på själv eller har du liksom hittat stöd hos andra?

Nanna

Det här är nog mest strategier som jag har kommit på själv för att jag har känt att de passar mig.

Niklas

Är det den enskilt största frustrationen att saker tar tid som blind?

Nanna

Ja, tid och energi och ansträngning. Det är väl det. Alltså inte bara minuter på klockan utan mer energi och mer ansträngning. Det är väl en av de största frustrationerna. Sen så är det väl också en frustration att ha behövt acceptera att man ska behöva kämpa för att saker ska vara tillgängliga och för att man ska få rätt till den service och det stöd som man behöver för att vardagen ska gå ihop. Att man ska behöva hålla på och kämpa emot dåliga attityder och brist på resurser och beslut som fattas på olika nivåer som gör att man inte får rätt till det stöd som innebär att man kan ha ett aktivt liv och röra sig

så självständigt som möjligt. Och alltihop det här som det finns ju väldigt fina mål och formuleringar och saker som vi ska leva upp till, bland annat i den här FN:s funktionsrättskonvention. Och där är vi på väldigt många områden väldigt långt ifrån. Och att acceptera att man behöver hålla på och säga att jag som blind kan, det är jättefarligt, jag kan bli påkörd om ni bygger ett övergångsställe fel för att då riktas jag ut i korsningen istället för att gå rakt över gatan.

Nanna

Eller att om ni drar in mina färdtjänstresor här så blir jag fånge i mitt eget hus. Och liksom behöva utmåla sig. Och det är ju sant. Om man bara håller tyst så blir ingenting bättre. Men att acceptera att man ska behöva hålla på på det sättet ibland.

Niklas

Hur gör du? Jag tänker så här, nu är du 38 år. Hur gör du för att den här frustrationen inte bara ska bli hela ditt liv? Jag kan tänka 20 år i nannan är kanske inte en 38-årig nanna. Då har man olika strategier för att hantera den där ilskan. Hur gör du?

Nanna

Jag försöker att fokusera på framgångarna. För ibland så går det ju faktiskt jättebra. Ibland blir saker rätt direkt. Och det gäller att inte glömma bort det. Och ibland så blir det inte rätt direkt när man får kämpa och jobba. Men till slut så kommer man ju ändå framåt. Jag försöker att komma ihåg att man kommer framåt. Jag försöker att lägga in saker som jag bara tycker är kul. mellan utmaningarna och de här sakerna på olika områden som finns att kämpa med. Både professionellt och privat. Att försöka och se till så att det finns andningshål i form av sånt som bara är stimulerande.

Niklas

Har du personer som du hittar stöd i vardagligt?

Nanna

Jag har mina underbara föräldrar. Och min syster också. Vi har inte lika mycket kontakt längre för hon har flyttat från Uppsala. Vi ses inte lika ofta men vi har bra samtal när vi ses. Och så har jag min älskade hjärtevän och fantastiska goda vänner som står mig lika nära som honom. För vi är lika mycket vänner som partners. Jag har några, inte jättemånga, men otroligt goda vänner som också är synskadade och som jag har känt jättelänge. Och som jag kan bolla sådana saker med. Jag sa ju att när jag var yngre och framförallt när jag var barn så var det tvärtom. Jag ville inte prata om att jag var blind och så vidare. Jag tyckte bara att det var jättejobbigt. De skickade mig till en psykolog och skulle försöka få mig att bearbeta att jag mådde dåligt över att jag inte var som andra. Men jag stängde igen. Jag ville inte prata om det. När jag väl träffade mina vänner så ville jag prata om annat.

Niklas

Så man kan säga att dina vänner är som en ventil för dig?

Nanna

Ja, det är en ventil för mig och ett stöd. Många känner igen sig i de här sakerna som jag berättar. Mina synskadade vänner känner igen sig i de här sakerna jag berättar. Sen är det två helt underbara ledsagare som också har blivit mina vänner som fyller på mig med energi. Bara genom att vara de goda, fantastiska personerna som de är.

Niklas

Jag lär mig så otroligt mycket under det här samtalet. Jag måste fråga, kan du dela med dig av några personliga framgångar? Dina största framgångar som du har med dig här?

Nanna

Den låg jag och klurade på i natt. Jag vet faktiskt inte riktigt vad jag ska säga där.

Niklas

Oftast behöver du inte vara någon storartad.

Nanna

Men jag har inte gjort så mycket direkt storartat. Så jag vet inte om jag får säga pass.

Niklas

Det får man göra.

Nanna

Men jag kan ju försöka så får vi klippa bort dem då.

Niklas

Absolut.

Nanna

Pannkaks med. Jo, en grej som jag är jätteglad att jag lyckades genomföra och få ut så mycket fantastiskt av det var att jag gick på folkhögskola 2010. Då gick jag på Österlens folkhögskola en kurs som heter Afrikakunskap. Där ingick en flera månader lång fältresa med ett fältprojekt i flera afrikanska länder. Vi var femst i Kenya men vi var runt i andra länder också.

Niklas

Du var i Kenya?

Nanna

Jag var i Kenya en månad. Då var vi två personer som gick på den här skolan som var synskadade. Det var väldigt osäkert väldigt länge om vi skulle komma iväg. För att det var osäkert om vi skulle kunna få ledsagare. Det är allt sånt där man måste tänka på extra. Kommer vi kunna få hjälp här och kommer någon har vi råd att ha med oss någon kommer skolan kunna betala ledsagare Har vi råd att resa som vi behöver resa och så vidare Så att det var ju liksom oklart man kommer dit till skolan med förhoppningen att vi ska komma iväg och sen så såg det ut vi höll på att söka fondpengar och så här kom jag ihåg för att ha råd Så att det var ju liksom inte Några veckor in så var det inte Givet att vi skulle få åka på resan som ju var huvudgrejen med hela kursen Hade ni stöd med er i form av assistenter och så? Ja, det slutade med att vi hade med oss två stycken ledsagare från skolan som skolan hade anlitat. Och sen så hade vi också lokala ledsagare för de kunde inte jobba hela tiden. Så att vår lärare på den här kursen, han hade ju varit på många av de här platserna och visste liksom hur han kunde få tag i folk som vi kunde lita på och så här.

Nanna

Så det var en upplevelse att liksom få uppleva saker genom dem också. Som faktiskt bodde på de här platserna och kände till de här länderna och så.

Niklas

Träffade ni andra personer med synnedsättning mer i Kenya och så eller?

Nanna

Ja, det gjorde vi. Vi var på en blindskola i Nairobi. Och så träffade personer där och hörde hur de hade. Vi träffade också universitetsstudenter som hade fått stipendier och kunde studera på universitet. Och vi träffade också en väldigt fattig man ute på landsbygden som inte alls hade fått den möjligheten, som levde väldigt fattigt, som inte hade fått gå ut skolan. Så vi kunde verkligen se hur stor skillnad i ett land som inte har det. Nu är inte allt perfekt här, men det är ju ändå väldigt mycket fattigare och inte det här stödsystemet från samhället som ändå finns och har funnits här. Att man ser liksom de som får, antingen har en familj som har det bättre ställt eller får ett stipendium eller så. De kan komma någonstans, men det är väldigt stor risk att man kommer ingenstans om man inte har det.

Niklas

Och kanske framförallt synsättet på funktionsnedsatta kan ju skilja sig ganska stort mellan länder. På funktionsnedsättning i stort.

Nanna

Ja, det är väl en framgång som jag kan säga att det var i mitt livs resa hittills. Och sen är det ju en jätteframgång förstås att jag har klarat av en utbildning och tagit examen och jag har till slut hittat det här jobbet. Där jag ändå får jobba med att göra samhället bättre för oss med synnedsättning. Även om det kan vara frustrerande ibland så känns det ju verkligen som att jag får göra någonting som betyder mycket för mig själv och många människor som står nära mig och andra som jag inte känner själv men som jag verkligen kan relatera till.

Niklas

Precis. Vi glömde ju att nämna att du jobbar ju för SRF.

Nanna

Ja, precis. Jag jobbar ju som ombudsman på SRF, Synskadades riksförbund Uppsala län, på distriktsföreningen.

Niklas

Precis. Kan du berätta om nuvarande projekt och intressen som du håller på med nu?

Nanna

Förutom mitt jobb som tar upp mycket av min tid och engagemang och tankeverksamhet så är det mina vänner, min familj, jag tycker om att läsa. Jag är väldigt allätare i böcker, blandat, gillar deckare, gillar historier.

Niklas

Berätta mer, hur läser du? Det tror jag att det är många som skulle vilja.

Nanna

Ja, jag lyssnar på talböcker, som går att få tag i på olika sätt. Men jag laddar ner talböcker. Jag har fått ett konto i en app som heter Legimus, eller en katalog med talböcker som heter Legimus egentligen, som Myndigheten för tillgängliga medier har hand om. Och det får man då om man har någon form av läshinder så kan man få.

Niklas

Och kanske en fråga som folk tänker sig, men varför nyttjar du inte vanliga boktjänster som man kan lyssna på? Varför ska man ta Legimus?

Nanna

Om man har möjlighet att ta Legimus så kan man för det första ta det för att det är gratis. För det andra så är det väldigt bra att visa att det här är verkligen en tjänst som är superviktig att samhället har kvar. För att vi ska kunna få tillgång till litteratur på likvärdigt sätt som andra och liksom stötta det. Och för det tredje så är den ju tillgänglig. Det är inte alla de här betal, storytell och sånt här som är tillgängliga på samma sätt. Men visst, är det något som inte finns på legum så kan man nyttja både och. Men jag tycker att jag hittar det mesta som jag behöver. Det finns väldigt mycket ändå och jag vill verkligen använda det av flera skäl.

Niklas

Så böcker är ett stort intresse?

Nanna

Ja, det är stor förstörelse i alla fall och tidsfördriv och intresse. Och så lyssnar jag på lite poddar och radioprogram och dokumentärer. Jag följer med. Jag försöker lyssna på nyheterna i alla fall någon gång om dagen. Jag följer med vad som händer i samhället och är nyfiken så hör jag någonting som jag tycker att det här vill jag veta mer om så söker jag mer information.

Niklas

Vi berättade i vårt förprat att du tycker om att träna också.

Nanna

Det är ett stort intresse. Jag tycker om att träna och framför allt så känner jag att jag får mer ro både i kropp och själ och inte smärta. Och att det är viktigt att ha en stark och pigg kropp som orkar bära mig genom livet. Så därför håller jag igång och tränar.

Niklas

Nanna, jag skulle vilja fråga dig hur ser en typisk dag ut för dig? Börjar från morgonen fram till? Hur gör du?

Nanna

Om jag jobbar så går jag upp halv sju och k äkar frukost. Sen gör jag mig i ordning och åker iväg till jobbet.

Niklas

Behöver du hjälpmedel för att komma igång på morgonen?

Nanna

Ibland så kan jag kanske kolla vad det är för färg på kläderna. Och sen så behöver jag åka färdtjänst oftast. Jag försökte lära mig hitta till jobbet men av olika skäl så blev det att det tog en timme att ta mig fram då. Så det tog för mycket tid och energi. Men om jag får ledsagning av min kära mamma som hjälper mig ibland så kan jag åka bussen eller om jag blir uppmätt av någon. Så vi har busshållplats nära där jag bor. Så hjälpmedel, ja men sen så kollar jag mejlen och så här på morgonen vilket jag gör ibland så använder jag ju, då kollar jag kanske oftast på telefonen och då är det ju talsyntes.

Niklas

Så det kräver en stor mått av planering för en dag?

Nanna

Ja, alltså det beror ju på vad jag ska göra för någonting. Det här var lite svårt att svara på. Jag är ju rätt seg på morgonen så då kan man gå lite mer på autopilot.

Niklas

Jag tycker så som folk kanske skulle vilja att matcha kläder. Hur gör du?

Nanna

För det mesta så försöker jag se till att inte köpa så många plagg som de flesta skulle tycka så hemskt ut ihop med något annat så att det inte ska bli så svårt. För ganska ofta tar jag bara på mig något och vet inte vad det är för färg och då måste det ju vara lite neutralare kanske eller måste och måste. Men men alltså jag har väl ändå som utgångspunkt att jag vill inte ha jättekostiga kläder utan att veta om det om jag ska ha det så ska det vara för att göra ett statement liksom. Sen så kan jag ju skratta åt mig själv om det skulle råka bli så någon gång.

Niklas

Har det blivit fel med en gång?

Nanna

Ja, jag har ju fått höra mönster som inte passar ihop och så. Och sen så har jag satt tröjan ut och in. En gång gjorde jag faktiskt ett socialt experiment och jag satte tröjan ut och in. Jag kanske träffade 40 personer den dagen och det var två som sa något.

Niklas

Det blev inte så svårt.

Nanna

Men jag var jättförvånad. Jag trodde ändå fler skulle göra det. Men det är oftast när någon har sagt till mig att det har blivit fel. Jag kan ju tro att det kanske har blivit fel oftare och att ingen har sagt något. Men då har det varit att det är två olika mönster som inte passar ihop.

Niklas

Precis. Jag tycker det här är ett underbart samtal. Hon säger det. Hur ser dina framtidsplaner och drömmar ut? Visioner, mål?

Nanna

Ja, det är väl att flytta ihop med hjärtevännen. Han flyttar hit till Uppsala i planen. Nu ska jag börja titta på lägenhet här under nästa år. Och sen är det väl liksom social och ekonomisk trygghet. Att vara behövd, fortsätta och jobba med människor på något sätt. Antingen inom det här jobbet jag har nu. Eller att, ja, just nu så har jag inte jobbat så länge och känner mig väl ganska nöjd där jag är. Så jag har inte liksom att, åh gud, det här måste jag ju hitta istället. Men jag kanske reser någonstans. Det kräver ju mer planering för mig. Att jag kan få med mig ledsagare. Att antingen då att ha råd att betala för ledsagare. Eller att söka pengar och lyckas få pengar för det. Eller att det är någon som kan tänka sig att följa med ändå och bara ledsaga. Och betala för resan. Det beror på vem det är och vad man ska. Men det är alltid lite extra. Och som till exempel om jag och hjärtevännen ska åka någonstans. Nu när han fyller 50 så gav jag honom en resa till Budapest. Och då följde mina föräldrar med som ledsagare.

Nanna

Och först hade vi tänkt söka pengar till det. Men sen visade det sig att det inte gick. Så då fick jag ju betala resa och boende för alla. Så det blir lite extra så här som man ska.

Niklas

Men du känner inte att din funktionsnedsättning ställer till så kommer du iväg efter dina drömmar och mål. Utan du känner att jag kan ändå förverkliga en del.

Nanna

Jag känner väl att den gör det besvärligare att. Om jag skulle ha jättehögt flygande planer så därför har jag liksom. Någonstans rätta mun efter matsäcken lite grann om jag får säga så att inte kanske ha så högt flygande drömmar och mål. För att det betyder att lägga massor med energi. Och det är bättre att vara nöjd i nuet och i det lilla känner jag. Och liksom jobba på här där jag är. För det tar tillräckligt med. Alltså mentala resurser och det ger mig tillräckligt med stimulans. En att ha liksom jättehögt flygande planer som kanske blir superkrångliga och förverkliga. Och det vet jag inte om jag en dag kommer komma på något nytt. Och det här vill jag verkligen och liksom sträva efter det. Men jag känner väl kanske att jag inte är i behov av sådana där jättesatsiga mål. Alltså jag vill göra gott och jag vill vara trygg. Och jag vill ha människor omkring mig som jag tycker om. Det räcker rätt så långt för mig.

Niklas

Vilka råd skulle du ge till andra som lever med en funktionsnedsättning eller önskar stödja någon som har en funktionsnedsättning? Vad ska de tänka på?

Nanna

Alltså för andra som lever med funktionsnedsättning så det är ju. Det beror ju på hur man är lite som person men lite det här att verkligen försöka hitta sina andningshål. Att alltså man ska inte begränsa sig själv. Och om man verkligen vill göra någonting så ska man ju försöka även om det kanske är kräver en hel del energi och förarbete och så. Men man kanske får försöka att dela upp sina ansträngningar. Det har jag lärt mig mycket mer när jag har övat på mitt tålamod och så här att det gäller att ta en bit i taget och ha lite delmål och inte liksom se bergstoppen direkt utan se liksom att det kanske är tio etapper upp på berget och mellan så behöver man vila och göra något som bara ger, fyller på med energi. Vad det nu är för var och en, Och sen så att träffa andra Som också är synskadade, blinda, Alltså bara få ge varandra rent praktiska tips förstås, men också Relaterat till varandra och Hur det kan kännas och att det kan vara jobbigt att misslyckas, Hur pissigt det är när man går vilse för tionde gången den veckan.

Nanna

Och vad det nu kan vara för någonting. Och för någon som ger stöd till någon, så kan jag säga det, att det är väldigt viktigt att vara lyhörd inför vad personen som man stöttar vill och behöver, att inte

bestämma sig för att göra någon till sitt projekt, utan att man måste utgå från personen själv. Och sen också att ta stöd utifrån, både från sin omgivning, alltså att.

Niklas

För jag har en fråga på den. Vilket råd skulle du ge till någon som nyligen har blivit blind?

Nanna

Ja, den kämpade jag lite med eftersom jag inte har gått igenom den processen själv. Men det är nog mycket det här att, alltså jag har ju lett kamratstödcirkel här nu i våras. Att träffa andra, både i samma situation och sådana som har varit blinda längre, men kanske sådana personer som har gått igenom den processen tror jag. För att det är någonting helt annat än att vara född blind och inte kunna relatera till hur det skulle vara att se. Så att jag gör mig inte någon illusion om att jag vet hur det är att ha sett och bli blind.

Niklas

Hur har din blindhet format din syn på livet och dina mål? Har du funderat på det?

Nanna

Jag har funderat, men jag har inte kommit på något superbra svar där. Det är så svårt att veta hur jag hade varit annars. Jag hade kanske varit och sprungit mer förmodligen för att jag hade inte behövt anpassa mig till när någon ledsagare kunde följa med ut och springa. Det var liksom det jag kom på rent konkret. Jag hade kanske rest mer för att det var lättare att resa utan att behöva tänka på allt sånt här som att jag måste ha med ledsagare och det jag var inne på tidigare. Vem kan följa med och vad kostar det och så här.

Niklas

Jag tycker att jag har fått så jättemånga bra svar. Jag har ytterligare faktiskt frågor. Så är det tidigare där om att det kräver planering och tid och sånt där. Vad gör du för att koppla av och ladda om och ladda batterierna?

Nanna

Prata med vänner, läsa, gå in i min fantasivärld för en stund. Allt det här som jag håller på att kämpa med just då inte är relevant utan jag är kanske någon helt annan någon helt annanstans. Så jag gömmer mig en stund. Eller så tar jag ett riktigt svettigt pass på gymmet och får ut frustrationen. Det är också ett sätt som jag har.

Niklas

Jag måste tacka dig för en underbar intervju och det har varit så jättemysigt att få lyssna på din livshistoria. Tack Nanna!

Nanna

Tack så mycket!

Niklas

Tack, tack!